

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Uk-
 rainos no Brazil,
 Publica-se em Prudentopolis
 às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс.
 від стиха. Більші по 200 рс. За
 всякі оголошення платить ся з
 гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми Українці до спону
 В нас є; сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гімн ам. Укр.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Українці в Бразилії і Аргентині!

Не перший раз відзиваємось в сій справі т. є. допомогти нашому бідному народови вирватись з неволі ляхської. Наш голос, як видно не зайшов до кожного Українця, бо наша допомога ішла як бачилось пиняво. Нині ми Українці маємо між собою відпоручника Вп. п. Карманського, котрий нам улекшить посилку сеї допомоги, тому всі ми повинні свій сей святий обовязок сповнити.

Що потреба сеї допомоги, кождий з нас почує з уст нашого Достойного Відпоручника, котрий обіде всі наші оселі.

Опішім Українці з тою помочію складучи 10\$, 20, чи більше як ко-го стати на позичку Національної Оборони. Не відтягаймося, бо пізнійше вже мабуть не поможем.

Наші Українці в Прудентопо-ли як всегда, так і тепер щедро дають на позичку. Одна лінія

в Прудентополи Капанема скла-дає позичку тим способом, що комітетовий Українського Дня обійшов цілу лінію, та кождий Українець

обидвох боках коштувала чимало жертв у людях і майні, Найвища Рада повідомила дня 11. липня 1919 р. Уряд Г. Р. про свою постано-ву з дня 25. червня. Ся постанова звучить:

„Найвища Рада Мирової Кон-ференції постановляє:

1. Що польське правительство уповажнюється окуповати своїми військовими силами Східну Гали-чину аж по ріку Збруч;

2. Що польському правительст-ву дається уповноваженне ужити всі свої військові сили включно з армією генер. Галлера в цілі пе-реведення цеї окупації;

3. Що польське правительство буде уповноваженне завести ци-вільну адміністрацію у Сх. Гали-чині, як заключить з головними союзними і прийнятими до союзу державами умову, яка мусить за-поручити по змозі автономію сеї території, як також політичну, ре-лігійну й особисту свободу насе-лення;

4. Що ся умова буде в останній інстанції опиратися на праві само-визначення населення Сх. Галичи-ни що до його державної прина-лежності; час сього вирішення бу-

ки тоді, коли союзні держави да-дуть на неї згоду після поперед-ньої з ними угоди.

Дня 20. падолиста 1919 р. Най-вища Рада приняла проект стату-та, на основі якого Польща мала одержати право адмініструвати на протязі 25 літ Сх. Галичиною, ко-тра враз з Буковиною мала станови-ти автономну територію. Границя, котра на основі цього статута мала відділювати автономну Сх. Гали-чину від Польщі, відрізувала від нашої території повіти: Чесанів, Ярослав, Перемишль, Добромишль, Ліско, Сянік, Новий Санч і Новий Торг.

Та Польща проти цього статута запротестувала і Найвища Рада д. 22. грудня 1919 р. оставила справу Сх. Галичини в завішенню. Зна-читься Сх. Галичина на далі оста-лася територією, котрої державна приналежність дожидає свого ви-рішення Найвищою Радою.

На нараді з д. 8 грудня 1919 р. Найвища Рада означила знову границю між Польщею і Сх. Галичиною (т. зв. лінію Керзона) і знову ствердила, що Сх. Галичина до Польщі не належить. Границя між Сх. Галичиною і Польщею

премієр Франції Мілеран нотою з марта 1920 повідомив Польщу, що її східна границя не може піти по-за лінію, постановлену 8. грудня

Коли большевики розгромили Пилсудського і Петлюру, що ішли на завойованне України і станули під стінами Варшави, тоді між дер-жавами союзу і Польщею станув у Спа (10. липня 1920 р.) договір, (підписаний польським премієром Грабским), котрим Польща пого-дилася на границю з 8. грудня 1919 р. т. зн. зрікалася всяких претенсій до Сх. Галичини. Осьтак Польща дістала свою східну границю т. зв. лінію Керзона і союзні держави вважають справу цеї границі оста-точно полагодженою і Сх. Гали-чину до Польщі ніяким чином не є приналежною.

Тимто в договорі, заключенім в Севр 1. серпня 1920 р., між союз-ними державами і Польщею, Че-хо-Словаччиною та Румунією виз-начено відграниченне Чехо-Словач-чини і Румунії від Сх. Галичини як від окремої (не польської) те-риторії. Цей договір є ратифікова-ний і зареєстрований Союзом На-родів, отже вповні правосильний.

Тимто і договір в Ризі (18. марта

вої Оборони. Не відтягаймося, пізнійше вже мабуть не поможем. Наші Українці в Прудентополи як всегда, так і тепер щедро дають на позичку. Одна лінія в Прудентополи Капанема складає позичку тим способом, що комітетовий Українського Дня обійшов цілу лінію, та кожний Українець прилучаєсь до позички чим змога. Се завдяки праці п. Василя Угрина. Моглиб і другі лінії і другі оселі вступити в сліди, а тоді позичка наша вийде гарно. Хто піде другий сею дорогою?

П. Карманський.

Східна Галичина до Польщі не належить і належати не буде.

Девятого місяця кривавої боротьби галицької України з військами цілої Польщі, боротьби, котра по

території, як також політичну, релігійну й особисту свободу населення;

4. Що ся умова буде в останній інстанції опиратися на праві самовизначення населення Сх. Галичини що до його державної належності; час сього вирішення буде означений головними союзними і прийнятими до союзу державами або тим органом, який вони до сього уповажнять...

Значиться: правними хазяїнами Сх. Галичини (на основі Сан-Жерменського мирового договору з дня 10. вересня 1919 р.) являються головні союзні держави і їх орган Найвища Рада. Поляки являються тільки хвилевими Сх. Галичини і кожної хвили з волі Найвищої Ради мусять наш край покинути. Само населення Сх. Галичини має право вирішити про своє державне становище і державну належність. Навіть адміністрацію у Сх. Галичині Польща мала завести тіль-

На нараді з д. 8 грудня 1919 р. Найвища Рада означила знову границю між Польщею і Сх. Галичиною (т. зв. лінію Керзона) і знову ствердила, що Сх. Галичина до Польщі не належить. Границя між Сх. Галичиною і Польщею після цієї лінії малаб іти на захід від Рави руської, на схід попри Перемишль аж до Карпат. На тому ж засіданню союзні держави прилучили остаточно до Польщі Західню Галичину, а тим самим Сх. Галичину від Польщі виключили. Тим самим союзні держави виразно означили східні границі Польщі, виключуючи наш край від належності до Польщі.

Щоб це рішення Найвищої Ради перекреслити, Польща перехитрила Петлюру і заключила з ним договір, на основі якого Петлюра зрікався Сх. Галичини на її користь. Та це не вплинуло на рішення Найв. Ради, бо тодішний

хочо-Словацького та Румунського визначено відграничене Чехо-Словацьчини і Румунії від Сх. Галичини як від окремої (не польської) території. Цей договір є ратифікований і зареєстрований Союзом Народів, отже вповні правосильний.

Тимто і договір в Ризі (18. марта 1921 р.) яким між Польщею а радянською Росією, зглядно Україною, визначено як границю ріку Збруч, не найшов признання ні в одній європейській державі і на ділі він не існує.

І тому в останніх днях польська преса і все суспільництво заговорили голосно про небезпеку, яка загрожує Польщі, константуючи, що і Франція і Англія вважають рижський договір неіснуючим і землі, положені на схід від лінії Керзона до Польщі неприналежними.

Надто, як виходить з донесень урядових польських газет, до Севрського договору був доданий до-

А. Кашенко

20)

Під Корсунем

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ

(Дальше).

Нарешті й це засіку пороскидали, полагодили шлях, і військо посунолося далі, покидавши по рівчакках та ямах скільки десятків возів.

Тепер шлях пішов униз, спускаючись у самий байрак. Правий бік шляху був вищий за лівий і хури обозу сунулися в ліворуч, саме туди, де вздовж шляху виявився глибокий рівчак.

— Це вже Перебийніс виконав рівчак — подумав Галаган, — бо я такого великого рівчакка не спромігся б викопати. — Та й ловко ж вигадав, вража його мати, — загатять цей рівчак Ляхи своїми возами!...

Микита знав, що на дні байраку знов буде рівчак і засіка й що там саме й перестріне Поляків Перебийніс. Він знав, що й йому там буде смерть од шаблі Калиновського, а проте не мав думки тикати, бо розумів, що рука його вже не вигойтєся ніколи, життя ж каліки його не приваблювало. Навпаки щоб позбутися болю в спині й у руці, Микита радий

був вмерти скоріше. Він передбачав, що польське військо через скільки годин буде побите й знищене або забране в бран; почував, що виконав свій обов'язок перед рідним краєм, і до того помстився за одібрані від нього козацькі права, й мав умерти з полегшеною душею, лишавочи землякам краще життя, ніж було до того часу.

Тим часом шлях що далі ставав крутіший. Хурцики не спромоглися вдержувати розпалених галасом та пострілами коней, і ті побігли з гори у байрак на передне військо. З гуркотом котилися вози униз і серед вигуків людей та гармидеру падали в рівчак, що був на дні байраку.

— Стійте, стійте! — гукали польські полковники до погоничів, та вже ніяка сила не могла б спинити тепер вози. Багато погоничів, рятуючи своє життя, позіскакували з возів, а коні й воли бігли туди, куди штовхали їх вози: хто в перед, а хто й уліворуч, падаючи разом з возами в широкі рови.

Скоро рівчак на дні байраку був повний побитих коней та поламаних возів, та вже й над ними зростала купа потрощених у ніведь возів. Те саме робилося й у тому рові, що простягся вповдовж байраку. ззаду ж набігали знов хури й натовпи, налякани козацькими наскоками. Скрізь по обозі стояв нечу-

ваний галас та гармидер, а передне польське військо, рятуючись од возів, що прожогом перли в низ байраку, мусіло розбігатися в усі боки.

У ту хвилину, несподівано для Поляків, з другого боку байраку на них вдарили гармати й на зустріч передньому розрізненному військові густими натовпами, мов сарана, висиналися козаки Перебийноса.

Микита любувався на чудовий козацький наскок і радів, побачивши, як вжахнулося того наскоку Поляки. Тільки недовго довелося йому радіти: раптом почув він поклик Калиновського:

— До куни всі! Полковник Бігановський упорядкуйте передне військо! — В цю мить він побачив Галагана й направив свого коня на нього.

— Смерть зрадників!

З тим вигуком Калиновський підскочив до Галагана й ударив його по голові своєю важкою шаблею.

Від того удару в голові Микиті замуліло, світ потьмивсь йому в очах, і він упав під деревом, як скошений будяк.

— От тобі, проклятий пес! — скрикнув Калиновський і погнав знов до обозу.

— Стійте, стійте! — гукав він до обозних. — Держіть коней, як що не хочете, щоб я порубав усіх вас власноручно!

Та було вже пізно. Зачувши гармати Перебийноса, на задне польське військо вдарили полки Нечая й Богуна, з боків надавили зо своїми козаками Джержалій та Морозенко, й польське військо, мов шаленне, почало кидатися то в той, то в инший бік. Вози набігали на вози, гармати — на гармати, все це: люде, коні й вози, перемішане поміж себе, котплюся з гори у глибокий байрак до рук козаків Перебийноса.

Передчуваючи недобре, Калиновський погнав на гору до Потоцького. Скрізь побіля обозу йшов бій поляків з козаками й польному гетьманові доводилося часом шаблею прокладати собі дорогу. В одній сутичці хтось навіть зачепив його шаблек по плечі й завзятий вояка добіг до коронного гетьмана вже скривавлений.

Потоцький тим часом сидів у великому ридвані, запрятому з усіх боків завісами. Там він уже й поснідав добре, випивши пів фляшки венгерського. Коли Калиновський одхилив віконце в гетьманському ридвані, Потоцький пив венгерське й був уже як під чаркою.

— Пан коронний гетьман снідає, — сказав Калиновський глумливо, — під той час, як військо його гине!

— А панові хто ж не має снідати? — розсердився Потоцький, побачивши свого ворога. — Де-ж там військо гине?

датковий трактат і цей трактат був французьким урядом предложений Союзови Народів. Цей трактат констатує, що Східна Галичина лежить поза межами польської держави. Це трактат підписаний б. польським послом в Парижі гр. Замойським. З огляду на ці постанови урядова польська преса вважає польські затії на Сх. Галичину дуже загроженними.

Отже правно признаною границею Польщі на сході є лінія Керзона і Сх. Галичина, за виїмкою кількох західних повітів, лежить поза межами польської держави.

На цьому становищі стоять непохитно союзні держави, не виключаючи навіть Франції, і тому Рада Союзу Народів д. 23. лютого 1921 р. ствердила, що Сх. Галичина знаходиться під польською окупацією і звернула увагу Найвищої Ради на потребу вирішення державного становища Сх. Галичини, що ствердив також англійський прем'єр Лойд Джордж д. 6. липня 1921 р. в англійському парламенті. І тому загальний збір Союзу Народів в Женеві на домагання представника Канади мін. Догерті одностайною резолюцією з д. 13. і 27. вересня 1921 р. зажадав від Найвищої Ради, щоб вона вже раз це правно-державне становище Сх. Галичини вирішила і своє зобов'язання з д. 25. червня 1919 р. виповнила.

Отже ясно, що Сх. Галичина до Польщі не належить і належати не буде. Про це запевнило французьке міністерство закордонних справ нашу делегацію в грудні минулого року, запевняючи її рівночасно, що справа Сх. Галичини з початком весни та й в порозумінню з нашим представництвом буде вирішеною. І цього вирішення ми дожидаємо з повним довірем, бо маємо певність, що воно врешті здійме з нас важке ярмо, під яким наш край вмирає.

Ще недавно дістав польський уряд від Франції наказ до половини грудня полагодити справу в порозумінню населення Сх. Гали-

Положення на Україні

Про останнє повстання на Україні, яке вибухло було минулої осені, не можна було зразу на основі газетних вісток виробити собі ясний образ. Підчас коли польсько-українські жерела зі знаменитою «Українською Пресовою Службою» у Відні на чолі вже давно повідомляли про здобуття всіх стратегічно важких місцевостей на Правобережжю, не виключаючи самого Києва, большевики довгий час заперечували взагалі сам факт повстання. Як виявилось згодом, правда лежала по середині. Після певних інформацій, се останнє повстання влаштоване було Петлюрою при помочи Поляків. Польська військова влада сформувала з інтернованих військ У.Н.Р. малі партизанські відділи, уоружила їх і вислала на Україну. Властиві українські повстанці які розпоряджають доволі сильною організацією, числячою близько 75 тисяч голов, якою кермує окремих повстанський штаб (Заболотний, Голуб, Струк, Гуленко і др.) не брав в цій акції ніякої участі тому мабуть, що взагалі не вірив в її успіх. Частина, вислані Петлюрою на Україну були за слабкі, щоби підняти систематичну боротьбу проти большевиків. Вони нападали лише на малі містечка і села, нищили большевицькі застави і счезали. Большевики з свого боку реваншувалися висиланням карних експедицій, які масакрували мирне сільське населення. Провід в сій акції спочивав в руках отамана Тютюника, який сам перебув на Волині. Підчас самого повстання виник між ним а отаманом Петлюрою гострий конфлікт на тлі персональної амбіції.

Якуж ціль мала та з гори вже на невдачу засуджена акція? Думки про се розходяться. Одні твердять, що Поляки під натиском Москви хотіли в сей спосіб позбутися Петлюри. Вони узброїли

собою. Хоч Поляки вже з давна трактують Петлюру як п'яте колесо при возі, а і галицька справа має для них першорядну вагу, то все таки належить припустити, що в давнім випадку розходиться о далеко важнійшу акцію, до якої останнє повстання було лише авантюрою. За сим промовляє факт, що безпосередно перед вибухом повстання оглядав бесарабсько український кордон зв'язний французький генерал Петен в товаристві румунських генералів Раскану і Стефанеску і що одночасно Пилсудський відбув перегляд військ, що стоять на східному кордоні Польщі. В ту саму пору виринули в Будапешті і Відні українсько-румунські закупочні комісії, які почали скуповувати всяке військово добро та перевозити до Румунії, де формуються нові українські частини. Рівночасно різні агенти з Букарешту почали ангажувати українських офіцерів для сих частин. Далі стало відомим, що в Болгарії формується з бувших вранглівських салдатів окремих експедиційний корпус, який мав би бути вжитий в районі Одеси.

Від довшого вже часу численні французькі агенти роблять всі зусилля, щоби приєднати собі українських повстанчих отаманів. Одному з них, що перебував недавно у Львові, оферував такий агент 25 мільонів франків і хотів зараз-же виплатити 2 мільони завдатку. Відома франкофільська група українських Соціалістів-Самостійників, до якої належать б. міністр фінансів Кривецький, Олекса Макаренко, член Директорії Опанас Андрієвський і прочі від певного часу пильно переспраляють з французькими відпоручниками у Відні. Визначний член сейж партії і колись спеціально в Галичині дуже високо цінений генерал Олександр Греків упав навіть так низько морально, що пішов зовсім на службу французько-польській державі.

в супереч всім нашим ідеалам!

Тому ми в сьому певні, що на рід український на сю нову вою розу затию дасть таку саму відповідь, яку дав досі Денікинови, Бранглеви, Пилсудському і іншим авантюристам, що приходили на його землю грабити його хліб і кувати йому нові кайдани.

Відень 1. лютого 1922.

Іван Королевич.

Заяви спочуття з приводу смерті Св. Отця Папи Бенедикта XV

Презид. др. Е. Петрушевич і др. К. Левицький вислали іменем галицького Уряду на руки Емінінції кардинала Гаспарі телеграму в котрій висловлено вдячну згадку прихильності Покійного до української церкви і угнетеного укр. народу.

Поляки недарують і по смерті.

Польська преса, а головню львівська „Газета Вечорна“ (ч. 6256) виповідає думку, що Полякам нічого жалувати за покійним Папою, бо він був приятелем Німців і Українців. Головно не можуть Поляки простити Папі його прихильности до укр. церкви і нашого Митрополіта Шептицького. — Ось які вони!

Західно-Українське Товариство Ліги Націй.

КОМУНІКАТ

В днях 20. і 23. січня с. р. відбулися конституючі збори Західно-Українського Товариства Ліги Націй, на яких по ухваленню статутів вибрано Президію і Головну Раду Товариства, вирішено плятформу й резолюції та директиви для вибраної Управы Товариства.

В склад Президії увійшли: Др. Роман Перфецький як президент

здійме з нас важке ярмо, під яким наш край вмірає.

Ще недавно дістав польський уряд від Франції наказ до половини грудня полагодити справу в порозумінню населення Сх. Галичини, з загрозою, що в противному випадку Польща свій мандат на окупацію Сх. Галичини втрапить. Але польські змагання дійти до порозуміння з Українцями ні обіцянками повної автономії, ні терором, ні підкупством не повелися.

Наш Уряд і цілий нарід стоїть на непохитному становищі, що воля населення краю мусить побідити. А ся воля це повне визволення з під польської опіки. І ми його осягнемо певно й небавком!

Українці! Скликуйте наради і прилучайтесь до національної оборони! Сим побідимо!

на невдачу засуджена акція? Думки про се розходяться. Одні твердять, що Поляки під натиском Москви хотіли в сей спосіб позбутися Петлюри. Вони узброїли тому петлюрівські війська і пішли на Україну, з наміром на випадок невдачі не пустити їх більше на польську територію. Другі знову є тої гадки, що тут грало головну роллю східно-галицьке питання. Як відомо Поляки коротко перед тим зааранжували у Східній Галичині комуністичний заговор а відтак мабуть старалися викликати в прикордонних полосах України заворушення, щоб в цей спосіб доказати антанті, що розв'язка східно-галицького питання є на разі з огляду на хаос на сході неможлива.

Оба сі здогади криють мабуть одначе лише частину правди в

Галичині дуже високо цінений генерал Олександр Греків упав навіть так низько морально, що пішов зовсім на службу французько-польської контр-розвідки і придбавши собі на поміч нікчемного авантюриста Олександра Козакевича — видає у Відні часопис на українській і французькій мовах, в якій мішає з болотом всі українські національні святощі.

З вище згаданого виходить, що Франція плянує разом з Польщею і Румунією на весну 1922 більшу акцію на Україні, до якої для замаскування своїх правдивих цілей хотілаби притягнути і деякі українські групи. Ціль ся одначе занадто всім відома: се створення нової французько-польської колонії з правобережної України і розпматованне національного українського організму

форму й резолюції та директиви для вибраної Управи Товариства. В склад Президії увійшли: Др. Роман Перфецький як президент, Ернест Брайтер, Др. Осип Назарук, Ілія Семака, Др. Кирило Трильовський як товариші президента, Др. Олександр Марітчак як секретар, О. Йосафат Жан як заступник секретаря, Айтал Вітошинський як скарбник.

В склад Головної Ради ввійшли як члени: Др. Агенор Артимович, Осип Карнович, Іван Коссак, Др. Олександр Кулачковський, Др. Кость Левицький, Лев Левицький, Др. Вільгельм Найман, Лев Петрушевич, Др. Ярослав Подляшецький, а як заступники членів: Др. Дмитро Корпатницький, Іван Німчук, Іван Околот.

Сим способом увійшли в склад Президії і Головної Ради як Укра-

Що десь хлопці стріляють з рушниць, так пан польний гетьман уже й налякався?

— Військо гине, кажу я! — суворо відповів Калиновський. — Козаки з усіх боків — зпереду б'ють на нас гармати, наш обоз і гармати лежать уже по рівчаках та в байраці до гори колесами!... І все це через те, що пан коронний гетьман звелів покинути шанці та ще й довірився зрадливому хлопцеві, що навмисне завів нас у цю пастку!

Тепер спалахнув Потоцький:

— Як що військо загине — скрикнув він, — так не через мене, а через пана польного гетьмана, бо він одраїв мені зарані одійти з Корсуня ближче до польських городів!

— Ні, не через мене, а через те, що пан коронний гетьман страхополох і пішов назад замість того, щоб іти вперед!

Хто його знає, до чого дійшла б та сварка поміж гетьманами, колиб до ридвану не набіг полковник Одрживольський, що захищав обоз з лівого боку.

— Панове гетьмане! У війську безлад! Жовніри розбігаються, а пан Корецький лаштується з своїм полком покинути обоз і бігти до Києва!

Одрживольський казав правду. Лекодунський власник багатого Корця зрозумів, що польському військові неможливо тепер врятувати свого обозу й що єдиний

порятунок лишився в тому, щоб пробитись крізь козацьке військо й вийти на битий шлях. Той шлях був з правої руки й до нього й збірався кинутись полковник Корецький зо своїми двома тисячами вершників.

Почувши ту звістку, Калиновський залишив суперечку з Потоцьким і, побігши до Корецького, застав що той саме гуртував свій полк.

— Кидайте вози та гармати! — гукав Корецький своїм уланам. — Годі вже морочитися з ними, коли ворог оточив нас з усіх боків! За мною всі! Я виведу вас із цієї проклятої пастки й приведу у Київ.

— Пане полковнику! — підскочив до нього Калиновський. — вам гетьман наказав захищати обоз з правого боку! Треба слухати наказів!

— Годі вже захищати! — одповів Корецький. Не вміли дати доброго ладу військові, так парікайте на себе, а я йду на Київ.

— Пане полковнику: це бунт і зрада! За неслухняність до гетьмана...

— Годі страхати! — перебив Корецький, — я сам тепер буду гетьманом у своєму полкові! Гей, панове осаули, ротмістри й хорунжі, повертайте свої хорунги й усі за мною!

Дві тисячі комонників повернули в праву руку й геть покинули обоз. Кали-

новський лишився сам між лісом і обозом і, щоб хоч як небудь захистити обоз з цього боку, побіг назад, маючи на думці перевести сюди частину заднього війська, але на незахищений обоз уже бігли козаки Джеджалія й заступили польному гетьманові шлях до свого війська.

Завзятий гетьман не мав уже куди тікати, а проте не хотів віддатись у бранці й, вихопивши шаблю, почав оборонятись. Козаки скоро оточили його колом і один із них, наступаючи на польського лицаря, зачепив його своєю шаблею по руці. Польному гетьманові довелося б загинути, коли б на ту бійку не набіг Джеджалія, що добре знав Калиновського.

— Не займайте його! — голосно гукнув він козакам. — Беріть його живцем: це польний гетьман!

Козаки повернули свої списи ратищами вперед і звалили ними Калиновського з коня. Маючи вже рани на плечах і на руці, гетьман далі не змагався й віддався в бранці. Тоді Джеджалія доручив сотникові Дорошенкові передати Калиновського Хмельницькому, а сам ускачав зо своїм полком у середину польського обозу й почав рубати тут усіх, хто поцадався під шаблю.

Таким чином польське військо було розірване тепер на дві половини, й поки передню бив Перебийніс, задню давили Потоцького на глум. (Далі буде.)

Нечай та Богун, середину продерли й вирубали у-пень Джеджалія та Морозенко.

Поляки почали кидати зброю й віддаватися на ласку переможців. Гармати Перебийноса замовкли, а козаки почали щільніше сходитись і одбирати в поляків коней та зброю.

Довідавшись Хмельницький од Дорошенка про втечу Корецького, послав полковника Небабу з доброю ватагою запорожців доганяти польського вельможу, сам же поїхав по-над польським обозом, спиняючи бій і заспокоюючи Поляків тим, що дарує всім бранцям життя.

Постать українського гетьмана, що їхав на чудовому буланому коні, держучи в руці блискучу булаву, була величя й могутня, так що козаки з гордощами любувались на нього й, підкадаючи вгору шанки, вітали його голосними вигуками; Поляки ж з повагою схплюли свої заемучені чола перед переможцем.

— Де ж коронний гетьман? — звертався Хмельницький до полковників.

Але ніхто з них під час бойовища Потоцького не бачив, і вже згодом його знайшли в замкненому й зайнятому завісами ридвані, де він кунався після доброго сніданку.

Коли Хмельницький підїхав до гетьманського ридвану, той був оточений цілим натовпом козаків, що піднімали

їнці так Поляки й Жи и, що стоять на становищі державної незалежності західно-українських земель. При виборі Президії і Головної Ради застережено ще дальші місця для інших національних меншостей і членів українських партій, які ще незаступлені в Товаристві.

Резолюції ухвалено такі: Конституційний Загальний Збір Західно-Українського Товариства Ліги Націй, розглядаючи сучасне міжнародне положення у звязи з невинимим положенням українського народу й інших поневоленних народів Європи та оцінюючи вповні змагання Союзу Товариства Ліги Націй і інших міжнародних установ в напрямі узискання доцільного налагодження міжнародних відносин.

1. Звертає увагу всіх держав і політичних чинників світа на те, що головними передумовами устійнення міжнародних відносин і забезпечення всесвітнього мира є конечно і якнайскорше усунення насильства й поневолення та всіх побудованих на них окупацій чужонаціональних територій та рівночасне безоглядне й повне зреалізованне прав націй на самовизначення на власну їх державність і незалежність.

2. Збір стверджує, що:

а) західно-українські землі: Східна Галичина, Холмщина, Волинь і Підлясе та північно-західна Буковина отсе вже три роки остають під безпощадним і безправним окупаційним режимом ворожих польських і румунських окупацій.

б) також полуднево-західна українська земля „Прикарпатська Русь“, приділена Найвищою Радою Мира до чесько-слов. республіки, в дійсності не одержала ще й досі загарантованої сен-жерменським договором територіяльної автономії. З Збір констатує, що завойованне Східної Галичини, Холмщини, Волині, Підляся та північно-західної Буковини Польщею, зглядно Румунією противиться принципам права всіх націй на повне самовизначення, які Найвища Рада Ми-

права колишньої Галицько-Володимирської Держави, домагається з усею рішучістю від Найвищої Ради Мира й від союзних і усоюзнених та всіх інших держав світа визнання сього державного права й утворення з західно-українських територій, що попали під окупацію Польщі й Румунії, Західно-Української Галицько-Володимирської Держави.

6. Збір взиває всі рішачі міжнародні чиники покласти якнайскорше край жорстоким практикам польської і румунської окупації на тих землях, що по трилітніх важких досвідах дасться досягнути лише в дорозі негайного усунення цих окупацій і визнати державну незалежність західно-українських земель.

7. Збір звертається до Уряду Президента Української Національної Ради Д-ра Евгена Петрушевича з домаганням поширити дальшу рішучу боротьбу за державну незалежність усіх західно-українських земель в напрямі їх зєдинення у відновленій Західно-Українській Галицько-Володимирській Державі.

З огляду на велику вагу Західно-Українського Товариства Ліги Націй, необхідним є масове приступлення наших громадян у члени сього Товариства й оснування філії.

Точні інформації про статут, плятформу й мету Товариства подасться в найблищому часі. Членська вкладка виносить всього 50 а. корон місячно.

Відень дня 24. січня 1922.

ПРЕЗИДІЯ.

Від себе додамо, що „Західно-Українське Товариство Ліги Націй“ являється дуже важним політичним чинником, бо воно поруч Уряду Галицької Республіки має головну свою мету як це видно з ухвалених резолюцій — боронити західно-українські землі, Східню Галичину, Підлясе, Холмщину, Волинь, Буковину і Підкарпаття перед поневоленням Польщею, Чехією і Румунією. Якщо Товариство Ліги Націй загально-європейський трибунал який стоїть на ста-

ціях руки. І нове товариство має також на меті забезпечувати західні українські землі перед новими несподіванками в роді Петлюрових варшавських угод.

Все-ж таки змаганням основників товариства є витворити з обох товариств спільне тіло, обєднане спільною головною радою, і так створити найвищу всеукраїнську дипломатичну трибуну, що боролася за визволення всіх українських земель.

Бажаним булоб, щоб і бразилійські Укрзінці зголошувалися громадно в члени цього товариства, щоб його повагу і значіння скріпити. — Річна членська вкладка не виносить навіть одного мільрейса.

Найновіші вісті.

до чого вже беруться ляхи!

Дійшла до нас вість з достовірного жерела, що Поляки зі С, Галичини («боюфка польська») вислали до Америки і Бразилії 50 своїх розбишак, цілю яких є убити Екец. Митрополита Шептицького. В Північній Америці в грудні виконали вже ці розбишаки атентат на Митрополита та Провидіне Боже остерегло їх Екецеленцію перед сумним наслідком і Вони вийшли ціло з рук напасників.

В який спосіб перевели цей атентат, поки що не знаєм, одначе цим своїм поступком дають наглядно до пізнання, як солею в оці єсть їм наш Дорогий Митрополит. Хоч ця подорож Екец. Митрополита не має найменшого звязку з політикою, але яко делегат Апостольської Столиці для східних обрядів, має попри це також лиш чисту гуманитарну ціль т. є. збирати помч для українських сиріток між чужинцями — та це не змінє ворожого настроєння Поляків до Митрополита.

Це річ зовсім явна, що сама повага і надзвичайна симпатія,

вони тимбільше пошкодять своїй вже й так несправедливій політиці та що кождий атентат на особу Митрополита А. Шептицького, чи він буде вдатний чи ні, отворить світови ще більше очи і виявить, хто і які вони є.

«Газета Польська», редактором якої є священник католицький, довідалась про це від хрунівської газети «Рідний Край» тай вже чіпаєсь Українців. Вона з того вже знана, що за Митрополиту, та Українців вона не вміє писати так, як би пристало на католицького редактора, а тим паче священника. Яничарам ніхто не дивуєсь, бо яничари й так лиш брехнею та підлотою живуть.

Дня 24. с. м. відбудєсь Євхаристийний конгрес в Римі.

Оселя італійська Тріполіє стараєсь видобути з неволі.

В славнім Фіюме повстала революція.

Поїнкаре і Лойд Джордж згодились на се, щоб конференцію рільничу в Генуї відложити на цвітень.

Др. Гастон да Куня, амбасадор бразилійський в Парижі захорів тяжко, але вже приходить до здоровля.

В англійській державі під сей час страйкує не богато, лиш 1 мільон робітників.

В Португалії знова почалаєсь революція.

В Аргентині в провінції Мендоза було землетрясенє.

В Росії нужда доходить до цього степеня, що нарід кормитьєсь людським мясом.

З Бразилії.

В оселі Іваї—Кальмон відбулось віче дня 12. с. м. Точний опис поміститься в слідуючому числі.

Час виборів на президента републики бразилійської вже скінчився,

говором територіальної автономії з Збір констатує, що завойованне Східної Галичини, Холмщини, Волині, Підляся та північно-західної Буковини Польщею, згідно Румунією протриває принципам права всіх націй на повне самовизначення, які Найвища Рада Міра, а з нею всі міжнародні установи прийняли за основу для нового державного розмежування і ладу в Європі.

4. Збір констатує, що населення названих західно-українських земель зреалізувало своє право на самовизначення, проголошуючи свою державну незалежність та трилітньою непохитною боротьбою за свою державність не признало насильно накиненої їй окупаційної влади і її діл.

Тому констатується, що всі заключені окупаційними владами сих територій акти й договори, чи довершені вони у Варшаві чи Букарешті, чи в Ризі, є дотично західно-українських земель неважні й необов'язуючі.

5. Збір, покликуючися на свою непохитну волю населення сих земель і на принципи права націй на самовизначення і на історичне

західно-українські землі, Східню Галичину, Підляше, Холмщину, Волинь, Буковину і Підкарпатте перед поневоленням Польщею, Чехією і Румунією. Якщо Товариство Ліги Націй загально-європейський трибунал, який стоїть на становищі, що ніяка нація не повинна бути у своїй волі знасильованою може у значній мірі причинитися до визволення названих наших земель. Що більше: це товариство може значно улегчити працю Уряду, бо воно може вести визвольну боротьбу в обороні тих наших земель, відносно котрих Уряд має зв'язані руки (Півн. Буковина, Підкарпатте.) І через те значінне товариства ще більшає.

Та й зазначимо, що вже існує загально-українське Товар. Ліги Націй, одначе ініціатори „Зах. Українського Товариства Ліги Націй“ вважали потрібними заснувати віддільне товариство з огляду на сумлі досвіди пороблені з політичними діячами Вел. України, для котрих Сх. Галичина і другі західні українські землі являються чимось маловартним, щоб ценою справою в'язати собі в політичних комбіна-

раїнських сиріток між чужинцями — та це не змінює ворожого настроєння Поляків до Митрополита.

Це річ зовсім ясна, що сама повага і надзвичайна симпатія, якою Митрополит тішиться серед найвищих кругів, — так дразнить Поляків, які скаженіють з ненависти до нього. Нічого дивного також і се, що Поляки так побоюються поїздки Іх Експ. Митрополита, якої ціль вони собі представляють не инакше, як що би пошкодити польській справі морально т. е. інформувати чужинців про поводження ляцьке з Українцями, їхні неправні надужиття і взагалі все, що поставило б їх у поганому світлі та стягнути всяке можливе підозріння. »На злодієви шапка горить«, каже прислів'я; те саме і з Поляками діється.

Чого не могли вчинити Поляки в Галичині з Митрополитом, це намагаються зробити за границею, щоб тим чином уникнути підозріння а вину зложити на кого іншого. Забувають одначе при тім, що пукаються на такий

В оселі Іваї—Кальмон відбулось віче дня 12. с. м. Точний опис поміститься в слідуючому числі.

Час виборів на президента республіки бразилійської вже скінчився, хочь горячка виборча продовжуєсь. Др. А. Бернардес одержав 428.679 а його противник Нільо Песаня 285.738.

На виставу ювелейну Бразилія приготується ревню. Аргентина в виставі буде мати особний відділ. Англія висилає особного посла на виставу про що вже Бразилію повідомила.

Часописи бразилійські розписуються широко про винахід нафти в Парані.

Гриппа еще не устає. Найбільше пожерає жертв ся слабість в Європі і пів. Америці.

Последними часами навістила страшна буря місто портове Сантос.

Українці! Сповніть ваш обов'язок, складаючи позичку на визволення Рідного Краю!

Доборолась Україна до самого краю...

(Дальше).

Зовсім не дивує мене се, що »пан« Куц про факт прийняття віри Христової на Україні ніч більше не знає, як те, що написав; так його навчали у тій записці в схизмі Расаї, люди які горіли ненавистю до всього що католицьке, так його релігія-віра, яку він сам коли 28 році життя (як сам каже) прийшовши до голови по розум, кинув від себе гень, мов ту сходжену онучу. Ми знаємо про сам факт схизми грецької і прийняття християнства на Україні дещо інакше чим п. Куц.

Докладно про се описує також і календар сиротиниці з Філядельфії з біжучого року, під наголовком: »Яку віру прийняли Українці?«

Тут подам лиш коротко найголовніші факти і дати.

Так в році 862 Фотій, що був узур-

патором на патріаршим престолі, з помсти що не дістав потвердження від папи Николая кинув клятву на папу; але роздор між церквами не рознісся далеко, бо вкоротці новий цісар грецький Василь покарав Фотія вязницею а привернув патріарший престіл св. Ігнатієви. Папу Николая і патріарху Ігнатія почитают святими обі церкви так західна як і східна нез'єднана.

Тоті в р. 869 на другім вселенськім Соборі в Царгороді зівстав Фотій виключений з Церкви католицької. Вкоротці по сім помер Фотій у вязниці і по його смерті не було ніякого роздору між церквами східною і западною і тревало се більше чим 150 років.

І в тім то часі загальної згоди і єдності церков в р. 988 прийняв св. Володимир враз українським народом св. Крещення.

Правдивий сталий роздор між церквами западною і східною а який триває до нинішнього дня почався аж в р. 1054 за негідного патріарха Керуларія. Тоді

доперва папські делегати зложили на престолі в церкві катедральній св. Софії в царгороді булю, себто грамоту, силою якої Керуларій зівстав викинений зі зв'язи вселенської Церкви Христової.

Так проте в світлі правдивої історії представляєсь факт прийняття віри Христової Українцями. Сталось се 66 літ пізнійше по повстаню роздору між церквами западною і східною.

Дальше п. Куц відхрещуєсь від сього, що я назвав його ворогом католицизму; так я потверджу, що п. Куц є ворогом не тільки католицизму але і взагалі якої небудь віри. Доказувати фактами серед білого дня, що се день — я уважаю за річ злишню, так само і доказувати фактами безбожність і таку роботу п. Куца уважаю не потрібним, бо се всі добре знають; се кожному відоме, лиш п. Куц про се нічого не знає. Тому однак щоб заспокоїти цікавість може деяких посторонних людей подам факти.

Першим яеним фактом, що серце п. Куца кадить ненавистю до всього, що

католицьке є от і ся допись його у »Народному Слові«. Се пробиваєсь у кожній стрічці де прийшлось йому писати про папу римського чи католицизм. Дальше п. Куц проти волі народа писав в році 1917 до московської амбасаді в Буенос Айрес в Аргентині, щоб звітам прислали сюди попа Москаля-схизматика. Такий священник вже був в дорозі а лиш з іншої причини з дороги завернув. Чи се зробить правдивий патріот-Українець? Такогож попа незалежного-схизматика обіцявав спровалити людям в Порто Уні-йов і нашим колоніях в околиці Дорізону і Маллет. Насміваєсь він явно перед людьми а навіть і перед дітьми з св. Тайн, Сповіді, слюбу і інших. Мушу тут сказати, що п. Куц в тім згляді є троха оглядний, себто уважає хто його окружає і лиш довірочним без обиняку свої погляди впеказує. Та часом не втерпить і явно перед всіма покаже, як то »йому мама з дитячих літ вищипляла ідеальну релігійну толеранцію«, як се мало місяце на зборах на 10 вісиналі 14/II с. р. (Д. б.)

46)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ
1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Нема ні одного українського села в цій Східній Галичині, якеби не було Поляками вирабоване, чи то дорогою т. зв. безплатних реквізіцій, чи простих рабунків. Забрано селянам збіжжя, худобу, м'ягкий інвентар, а навіть білля, обушту одяк, так, що з надходячою зимою люде по селах стали майже голими жабраками. Для приміру подаємо:

1. Польські війська спалили без причини між іншими:

1. В селі БОРТЯТИН (коло Судової Вишні), спалили польські війська на приказ польського поручника Абламовича 96 господарств. (Свідки К., В. і К.)

2. В селі БАБИНА (повіт Самбір), спалили польські війська нарочно без причини кілька господарств (як Кузьбиди).

3. В селі БАРТАТОВІ (повіт Городок), спалили польські війська 10 хат без причини і заборонили людям ратувати при пожежі. (Свідки Д. Б., А. М., С. К., О. М.)

4. В селах ДЕМЯНІВ І ПУКІВ (повіт Рогатин), ЗАВОЛТЦІ (повіт Броди), КАМІННЕ, РИБНО, ГАВРИЛІВКА (повіт Надвірна і Станиславів), спалили польські війська майже всі господарства і обрабували цілі села. Це саме зробили в селах Грушка, СЛОВІДКА (повіт Товмач).

5. В селі КОТІВЦІ (повіт Гусятин), спалили польські війська майже всі господарства. Коли село горіло, Поляки заборонили гасити вогонь. Та коли мимо цього Іван Черниш 70 - літний господар і його син Ілько Черниш хотіли гасити вогонь, приарештували їх, тяжко побили і бивезли кудись так, що не знати навіть, де вони знаходяться. (Свідок В. Ч.)

6. В селі КОБЛЯНСЬКА ВОЛЯ (повіт Старий Самбір), спалили польські війська 27 господарств без причини, а за втікаючими від огню стріляли. (Свідок Д. Ц.)

7. В селі КОРНЯХ (повіт Рава Руська), спалено кільканадцять хат без...

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПА-
РАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілій муніципалітаті Іраті.

Продаю товари різного роду — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odrecky.
Antonio Rebouças — Paraná.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернях і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем

Семішин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах військових, а рад-би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтеся до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: „Свій до свого з всіма потребами!“

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYVA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні. Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами „Roentgen“. Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА
у Прудентополі.

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерії, від найкращих до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи соломяні нитки до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паєста „фаворита“, шпурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі заведіди: хміль, олій до ф. рб. свічки стеаринові, а водостатком мукк найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина ку...

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугову, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймаєч власна фіра до Прудентополя і кольнії Іраті.

В. Кун і Син.
Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капелюшкових, купую всякі продукти краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,
Guajuvira Paraná

ТЕОДОРА ШНИРА
ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО

посідає на складі все, що входить в т. з. Seccos e Molhados а іменно: різного роду якості полотна, фазенти і армаріньос, хустки, коци, капелюхи, касеміри, готові убраня, начиня кухонні, рільничі знаряди, всілякі обува так для муштин як для женщин, різні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таной, але міцної мов оковита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто пам'ятайте на клич: „Свій до свого“! Тому не оминайте свого котрий не раз з Вами ділив добре і эле і не в однім помагав.

ALFREDO SCHIETZ

Estação de Curitiba

col. Antonio Olynto,

Федір Шнайдер
— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІУ

купує насіне лену і конопель. як також прядиво льняне і конопельне. Одно кильо насіня є лену платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кильо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider
Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

і його син Ілько Черниш хотіли вогонь, прпарештували їх, тяжко побили і вивезли кудись так, що не знати навіть, де вони знаходяться. (Свідок В. Ч.)

6. В селі КОБЛЯНСЬКА ВОЛЯ (повіт Старий Самбір), спалили польські війська 27 господарств без причини, а за втікаючими від огню стріляли. (Свідок Д. Ц.)

7. В селі КОРНЯХ (повіт Рава Руська), спалено кільканадцять хат без причини.

8. В селі КОМАНЧА (повіт Сянік), спалили польські війська нароком 8 хат, а в ЩАВНІМ, ТУРИНСЬКУ, ПРИЛУС-КАХ і інших громадах по 8 — 10 господарств. Шкода виносить около 3 мільйонів корон.

9. В селі НОВОСІЛКИ (повіт Перемишль) спалили польські війська 30 господарств.

10. В селі РАДИНИЦІ (повіт Мостиска), спалили польські війська дня 21. марта 1919 на присілку Халушки 8 господарств, а ціле село обрабували й знищили. Живцем згоріло тоді 9 осіб. (Свідок А. В.)

11. В селі ПУТИТИНЦІ (повіт Рогатин), спалили польські війська без причини 27 господарств.

12. В селі САВАЛУСЬК (повіт Бучач) спалили польські війська дня 5. червня 1919 нарочно господарство Кипріяна Барана спричиняючи йому цим шкоду на 20.000 корон.

13. В селі СЕЛИСКА (повіт Перемишль), спалили польські війська 37 господарств; в часі пожежі гнали у вогонь діти.

14. В селі ТОРКИ, ЯКСМАНИЧІ І МЕДИКА (повіт Перемишль), спалили польські війська більшу скількість господарств. Це саме вчинили вони в селі СОКОЛЯ (повіт Мостиска).

(Далі буде).

Лозір України оселі Прудентонільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, то порадьтеся п. В. Лопатюка, Всякі записи, розписи, реєстремента, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік.

Тому ідіть, предложіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мушин і женщин так внутрішні як і зовнішні. Приймає недужих від 8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.

Мешкає при улиці Dr. Vicente Machado.

тна, хустки, стижки, кашкетки, ронетки до шитя, вишивана і ручних роніт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шпурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до ф. рб. свічки стеаринові, а подостатком мукки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Waitovycz

Prudentopolis Parana

BEVAM AS CERVEJAS

da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELE-
PHONE
454.

Atlantica Lusitana
Curitiba — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвасу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більн, Вода Столова, Женкібре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

гу, як також зможе набути у нас усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші ш одутва хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольнії Іраті.

і більше.

Пишіть:
Theodor Schneider
Parana

Portão

Або через посередництво Григорія Тадри — Портона.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в різнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начиня кухонне і прочі звяряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольонійні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH
Iraty — Адреса телеграфічна „Козак“ — Parana

Одинока українська фабрика цукорків ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє різнородні цукорки різного смаку і зовнішної форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она існує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армариньо — начиня, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі. Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de João Kutchma

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Parana.